

הנחיות להיבחנות בבגרות פנימית – קולנוע ומדיה תשפ"א

הקדמה

מורים ומורות יקרים. ות לקולנוע ומדיה

- מקווה שאתם, בטוב, אחרי החגים בשגרת קורונה וברוח הסטטוס של התקופה. מסמך זה נועד להציג בפניכם המורים את מגוון אפשרויות תכנון והערכה במקביל לתהליכי הלמידה. אנו ממליצים להתמקד השנה בשלוש מטרות פדגוגיות מרכזיות, שכולן קשורות ללמידה מרחוק, כפועל יוצא מכך יושם דגש על דרכי הוראה והערכה חלופיות ושילוב מיומנויות וערכים:
1. פיתוח לומד עצמאי בבית, במרחב הוירטואלי וב"יצירה העצמאית".
 2. למידה שיתופית – שיתוף בתוצרי הפקה, צילום, רדיו ודיגיטל באמצעות פלטפורמות מתאימות, שיח עמיתים, הערכת מורה ומשוב במפגשי זום.
 3. אוריינות מידע ומדיה שתפתח לומד עצמאי וחוקר בלמידה עיונית ומעשית, בשילוב מפגשים באמצעות זום, מצגות ופלטפורמות דיגיטליות מגוונות.

יתרונות למידה מרחוק

- אמנם לא בחרנו ללמוד וללמד כך, אך ככל שהזמן עובר מתגלים גם יתרונות בצורת למידה זו, כגון:
- א. הוראה כזו מלמדת את התלמיד שידע לא מצוי רק אצל המורה: למידה מרחוק יכולה לפתח ולבסס את יכולות התלמיד להכיר תכנים ויצירות תוך חיפוש אינטרנטי מונחה ואיכותי שיובילו המורה והתלמידים יחדיו.
 - ב. למידה כזו הינה דמוקרטית יותר: היא עשויה להעשיר ולהרחיב את ידע התלמיד ולחזק מיומנויות אוריינות מדיה שלה.ו. תוך העצמת ערכים של היכרות עם תרבויות מגוונות, עם יוצרים מהקבוצות חברתיות שונות, ממרחבים גיאוגרפיים וזמנים ההיסטוריים. רק לאחרונה נחשפנו לפסטיבלים מקוונים ושיתפנו את כל קהילת המורים והתלמידים באפשרויות הללו.
 - ג. למידה המקוונת מחזקת קבוצות מודרות בחברה: היא יכולה לחשוף בפני התלמידים דילמות ומסרים של בני ובנות קבוצות חברתיות, מגזרים ומגדרים שהודרו מהשיח. כמו כן היא יכולה לעודד שיח על דילמות ערכיות-חברתיות משמעותיות, תוך העמקת חקר על יוצרים שמעניינים את התלמיד באופן אישי. יצירת בלוגים וולוגים, ערוצי יוטיוב ופודקאסטים כמו גם היכולת ליצור ולצרוך מדיה באופן אינדיבידואלי לצרכי הוראה ולמידה.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' אמנויות
הפיקוח על הקולנוע והמדיה

ד. למידה מקוונת מעודדת את גישת החקר: חקר שמבצעים התלמיד.ה עבור עבודה מעשית אישית וקבוצתית יכול להתעצם ולהתרחב, כל כיתת קולנוע ומדיה (תקשורת) על פי התחום, בזמנה, ועל-פי הקצב שלה. כמו כן יחקור התלמידים את חומר הלימודים העיוני תוך הכרות עם תכני הלמידה מרחוק שפותחו בחודשים האחרונים (שיעורים מוקלטים, שימוש בספר וירטואלי וביחידת המודל בתקשורת, שימוש בדרייב שיתופי, קבוצות ווטסאפ ומודל ליחידה הראשונה בקולנוע בקרוב).

ה. למידה עצמאית מעודדת פיתוח חשיבה: התלמידים יבחנו באופן עצמאי את הסוגיות אותן הם מעוניינים לפתח ליצירת הגמר ולתרגילים במשך השנה. כמו בשנה שעברה גם השנה אנו נערכים ללמידה ובחינה היברידיים. מתכוננים למפגש פרונטלי עם בוחן ומכוונים גם למפגש וירטואלי. תקופת העמימות היא שיגרה ואנו בטוחים שתדעו לעמוד בכל התנאים.

לסיכום, יתרונות אלו יובילו אותנו, המורים. ות לקולנוע ומדיה, גם השנה, ואולי השנה יותר מתמיד, לדרכי למידה, הוראה והערכה מגוונות ויצירתיות תוך:

1. התאמת מתווה הלמידה לתנאי הלמידה בבית הספר.

2. מתן המלצה למתווים למידה והערכה שונים ומגוונים.

צוות ההדרכה והשתלמויות הפיתוח המקצועי (קהילות הלמידה וההתמחויות) מוקדשים השנה לחיזוק ממדים אלו, לתמיכה אישית במורים ולשיתוף והחלפת מידע רלוונטי ללמידה, הוראה והערכה ממוחשבות. אנו תמיד כאן בשבילכם.

ד"ר איבנה רטנר, מפמ"ר קולנוע ומדיה צוות ההדרכה ומובילי הקהילות.

*

מתווה הלמידה בבית הספר בשנת תשפ"א

חשוב: יש ללמד את כלל הידע, המיומנויות והערכים שהוגדרו במיקוד לשנה זו (המיקוד מצורף בהמשך).

הערכה והיבחנות במקצועות קולנוע ומדיה

תפיסת העולם של תכניות הלימודים בקולנוע ובמדיה מבוססת על יצירת קשר בין לימודים עיוניים ומעשיים כך שיזינו וישלימו זה את זה וילמדו במקביל. לימודים עיוניים מהווים מסד רעיוני ותוכני ללימודי הפקה. במגמות בקולנוע התלמידים לומדים להכיר את הקולנוע כשפה בעלת מאפיינים ייחודיים, כאומנות שיש לה היסטוריה, נחשפים ליוצרים ולזרמים עיקריים בקולנוע עולמי, ישראלי ותיעודי. מטרת הלימודים המעשיים היא לטפח תלמידים כיוצרים הנותנים ביטוי יצירתי ואומנותי לקשר בין ידע עיוני לרעיונות ולומדים לעבוד בצוות הפקה מקצועי.

במגמות מדיה (תקשורת) מתוודעים התלמידים לתפקידי מדיה בחברה, דרכי פעילותה, מניעים ואילוצים העומדים מאחורי הפקת תוצרי מדיה של ארגונים והשלכותיהם על השיח ותפיסת עולם אישית, חברתית ותרבותית של נמענים. בחלק המעשי מתנסים התלמידים, הלכה למעשה, בהפקת תוצרי מדיה באחד התחומים: הפקה תיעודית, רדיו, עיתונות כתובה וצילום סטילס.

לטובת העמקת הזיקה בין הלימודים העיוניים והמעשיים אנו מבקשים לשלב בתוך מערכות השעות של המורים ישיבות צוות קבועות בהן ידונו המורים בדרכים יצירתיות לשלב ולמזג את תחומי ההוראה שלהם.

לימודי חובה

[הערכה והיבחנות עיונית – מדיה \(תקשורת\) תשפ"א + ספר \(56283\)](#)

[הערכה והיבחנות עיונית – אמנות הקולנוע תשפ"א \(61283\)](#)

עבודה חקר בקולנוע ובמדיה המהווה חלופה למבחן עיוני מסכם (כ - 20 עמודים) יש לשלוח הצעה לעבודת חקר אל [ד"ר איבנה רטנר](#). אין להתחיל לכתוב את עבודת החקר לפני קבלת האישור. הנחיות והסברים [כאן](#).

המרת בחינת בגרות בקולנוע בקורסים אקדמיים על פי הנחיות כאן.

הנחיות היבחנות מעשית - התמחויות

אירוע בחינה חיצוני, הערכת פרויקט גמר - הפקה עלילתית - תיעודית / רדיו / עיתונות / צילום סטילס - יתקיים במתכונת המוכרת. בוחן חיצוני יגיע לבית הספר, (במידה וזו בחינת ההרחבה העיקרית של התלמיד או /ו במידה והתלמיד חלק מקבוצה בה ניגשים לבחינה חיצונית) יעריך את הפקות הגמר, תיקי ההפקה / יפגש עם התלמידים (פרונטאלית או וירטואלית) וידווח את ציוני הבחינה באמצעות אפליקציה. יש להעביר ציון שנתי לבחינה זו במערכת הדיווח הבית ספרית למשרד החינוך, עד שבוע לפני מועד הבחינה. הבוחן לא יוכל להקליד ציונים לפני שליחת ציון זה. מספרי שאלונים: קולנוע מעשי (61387), מדיה מעשי - כל ההתמחויות (56387).

[מסמך היבחנות - אוקטובר 2020](#)

התמחות בהפקה (וידאו)

[התמחות בהפקה תיעודית](#) [התמחות בהפקה עלילתית](#) [הצטיינות מגמות הפקה](#)

משבר הקורונה הביא אותנו לפתח דרכי מדיה והפריה הדדית. בשנת תשפ"א יפעלו שתי קבוצות ווטסאפ למורים להפקה: קבוצה להודעות הפיקוח בלבד - [הצטרפו כאן](#)
קבוצה פתוחה של מורים [להפקה](#)
הנחיות זמן קורונה [כאן](#).

התמחות צילום סטילס - מגמות קולנוע או מדיה

[נהלי מגמה](#) [תוכנית לימודים](#) [תנאים לפתיחת התמחות](#) [תיק הפקה](#)

התמחות רדיו

[רציונל](#) [כיווני התפתחות חדשים כאן](#) [הנחיות ונהלים בתכנית לימודים רדיו](#)

[רדיו תשפ"א - זמן קורונה](#)

עיתונות כתובה בדיגיטל [רציונל](#) [הנחיות ונהלי עבודה](#)

עבודות גמר בקולנוע או מדיה - 5 יח"ל

בנוסף ללימודי קולנוע או מדיה כמקצוע מוגבר / מורחב יכולים כל התלמידים להגיש עבודת גמר עיונית / משולבת הפקה ברמה של חמש יחידות לימוד. לימודי קולנוע ומדיה מזמנים אינספור של נושאים ושאלות הראויות להיבחן

בדרך חקר. עבודת גמר הינה עבודה מחקרית הדורשת גיבוש נושא, ניסוח שאלות והשערות מחקר, איסוף חומר ביבליוגרפי וביצוע ניתוח ועיבוד של חומרים.

מחונן הערכת עבודת גמר באמנות הקולנוע

פורמט הצעה לעבודת גמר קולנוע

הרחבה והנחיות

הנחיות לעבודה בתקשורת

במקרה שיקבע מבחן בגרות חיצוני יהיה פנימי גם השנה יש לפעול כך:

1. **מבחן פנימי תואם בגרות חיצונית:** במקרה בו המורה מעוניין בבוחן חיצוני, נעודד אתכם לבחון אחד/ת אצל השני.ה.
2. אירוע גמר מסכם עיוני בקולנוע ומדיה הוא תמיד פנימי, בחינה באישור מפמ"ר אי לכך אין שינוי. (גם בקולנוע וגם בתקשורת יתקיימו בחינות בתאריך 18.3.2020 ה ניסן תשפ"א. (הבחינה בתקשורת והאנסין בקולנוע יישלחו יומיים לפני התאריך) יש לקיים אירוע גמר מסכם פרונטלי או וירטואלי על פי ההנחיות והניסיון שנצבר משנה שעברה בפלטפורמות וירטואליות מגוונות לבחירתכם.

מרכיבי הציון הסופי לבגרות בקולנוע ומדיה ודגמי הערכה ראו חוזר מפמ"ר:

1. הציון יהיה מורכב מאירועי הערכה לאורך זמן ומאירוע סיום – מבחן תואם בגרות.
2. יש לבנות את אירועי ההערכה לאורך כל השנה, בהלימה לדרך ההערכה באירוע המסיים (מבחן ותוצר הבגרות).
3. **את משקל הציון של כל אחד מאירועי ההערכה יקבע המורה באישור בית הספר. (המלצות בחוזר מפמ"ר)**
4. בית ספר או רכז מקצוע המעוניין להציע דגם בית ספרי ייחודי מתבקש להגישו לאישור המשרד (מפקח כולל ומפמ"ר תחום דעת).

דגמי הערכה -

אפשרות א: ביחידה הראשונה פורטפוליו עם פריטים המשקפים ידע, מיומנויות וערכים

הפורטפוליו יהיה מורכב מאירועי הערכה מסוגים שונים ובהיקפים שונים (למשל: עבודות חקר, shot by shot פרויקטים של הערכה חלופית, תערוכות, פורטפוליו תוצרים משולב - דיגיטלי ופיזי) + אירוע מסיים – תוצר הגמר תואם הבגרות.

*יש להכין מחוון לידע, מיומנויות וערכים וכן מחוון למקורות, יזמות, תהליך עבודה - ראו

[תיק תלמיד תקשורת](#)

[תיק תלמיד קולנוע](#)

אפשרות ב: מבחנים מסוגים שונים

מורה המעוניין להעריך את תלמידיו בדרך של מבחן, יכול להתאים את הלמידה בשנה זו להערכה על ידי מבחנים מסוגים שונים ובסביבות שונות ומגוונות, בהיקפים משתנים.

במהלך השנה יש באפשרותכם לבחון במספר דרכים, לדוגמא:

1. מבחן בקיאות (אמריקאי) – מבחן מוגבל בזמן וללא שימוש בחומרי עזר, המתמקד בהערכת הידע הנרכש וכולל בדיקת ביצועי הבנה בסיסיים. ניתן לבנות ולשלוח באמצעות טופס גוגל דוקס/דומה
2. מבחן בעל פה מרחוק או מקרוב – מבחן מוגבל בזמן וללא שימוש בחומרי עזר, המתמקד גם בכושר הניסוח וההבעה בעל פה.
3. מבחן עם חומר פתוח – מבחן מוגבל בזמן וגמיש בשימוש בחומרי עזר, המתמקד במיומנויות יישום כגון ניתוח והשוואה.
4. מבחן בית – מבחן הניתן לזמן מוגדר-ממושך יותר ולא מוגבל בשימוש בחומרי עזר, המתמקד במיומנויות יישום גבוהות, כגון חשיבה יצירתית וביקורתית.
5. מבחן בית שיתופי – מבחן הניתן לזמן מוגדר אך גמיש ולא מוגבל בשימוש בחומרי עזר, הניתן לקבוצת תלמידים להגשה משותפת, ומתמקד גם במיומנויות עבודת הצוות של התלמידים.

***בחוזר אגף א' על יסודי למנהלים יובהר כי על בית הספר לבחור ולדווח למפמ"ר ולמפקח הכולל על פי איזה מהמתווים הוא בחר לבחון ולהעריך את התלמידים ופורסמו דרכי הערכה שיאפשרו בקרה ולמידה של ההערכה שנעשתה בבתי הספר. אגף א' לחינוך על יסודי אחראי לערוך שקלול ובקרה של הציונים, בדרך שתיקבע.

[למידה היברידית בימי קורונה](#)

[לסיכום המידע ראו שנה טובה תשפ"א](#)

נספח – מיקוד הלמידה בקולנוע ומדיה תשפ"א

[קישור למיקוד הלמידה במדיה תשפ"א - לחצו כאן](#)

[מיקוד תשפא + הפניות לספר הלימוד](#)

[מיקוד למידה במדיה](#) [מיקוד בגרות תשפ"א](#)

[קישור למיקוד הלמידה בקולנוע תשפ"א-לחצו כאן](#)

[קישור למאגר מידע למורי קולנוע](#)